

Editie 2021/2022

Verantwoord beleggen in beweging

Op naar Net Zero

Meer beleggen
met impact

Onze invloed
gebruiken

Verantwoord beleggen in beweging

De missie van SPMS is het verzorgen van een welvaartsvaste basispensioenvoorziening tegen acceptabele risico's, passend bij de wensen van onze deelnemers.

Om deze ambitie te realiseren belegt SPMS onder andere de door de deelnemers ingelegde premies. In het beleggingsbeleid staan traditioneel rendement, risico en kosten centraal.

De laatste jaren is de aandacht voor de factor duurzaamheid toegenomen. Uiteraard omdat we straks in een voor onze kinderen en kleinkinderen leefbare wereld willen genieten van ons pensioen. Maar ook omdat duurzaamheidsthema's als klimaatverandering en schaarste van grondstoffen invloed hebben op de waarde van onze beleggingen.

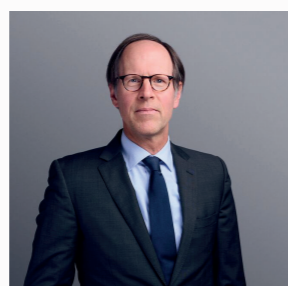
Vanuit deze perspectieven hebben we de afgelopen jaren continu stappen gezet in verantwoord beleggen. Wij hebben daarbij de overtuiging dat duurzaamheid en rendement hand in hand kunnen en moeten gaan. Een dubbele opdracht die wij nadrukkelijk terug horen onder onze deelnemers. Daarbij zien we ook dat elementen die voor de een niet ver genoeg gaan, voor andere deelnemers heel anders kunnen liggen.

In deze uitgave nemen wij u graag mee in ons beleid om duurzaamheid verder te integreren. Bijvoorbeeld met onze aanpak om in uiterlijk 2050 tot netto nul CO₂-uitstoot te komen. En hoe we nog meer willen investeren in positieve oplossingen voor de wereld en dan vooral op onze 2 hoofdthema's: gezondheid en klimaat. Maar ook staan we graag eens stil bij de beweging die we hebben gecreëerd door onze invloed als aandeelhouder aan te wenden.

Deze uitgave is ook een uitnodiging om verder te lezen over dit onderwerp. Op onze website vindt u hierover al veel informatie en dit blijven we aanvullen en vernieuwen. Als bestuur en organisatie blijven we ook graag met u in gesprek over dit belangrijke onderwerp. U staat bij ons immers centraal: voor de richting en de uitvoering.

Namens het bestuur,

Kees Vermeij
voorzitter van de beleggingscommissie

Deze uitgave wordt primair digitaal verzonden aan onze deelnemers en andere betrokkenen. Daarnaast is er een beperkt aantal exemplaren op 100% gerecycled, FSC-gecertificeerd papier beschikbaar.

Inhoud

p. **04** **Beleid**
Nieuwe stappen in het beleggingsbeleid

p. **06**
Interview

Duurzaamheid nog nadrukkelijker integreren

p. **09** **Klankbordgroepen**
Met deelnemers in gesprek over het beleid

p. **10** **Net Zero**
SPMS bundelt krachten in strijd tegen klimaatverandering

p. **12**
Interview

Thom Wetzter: "Fondsen aanjagers verduurzaming financiële sector"

p. **14** **Beleggen met impact**
Hoofdthema gezondheid
• Tegengaan van antimicrobiële resistentie
• Eerlijke verdeling Covid vaccins

p. **18**
Beleggen met impact

Hoofdthema klimaat
• Inzetten op hernieuwbare energie
• Groene obligaties

p. **20** **Invloed gebruiken**
Resultaten boeken als aandeelhouder

Nieuwe stappen in het beleggingsbeleid

— 3 pijlers van ons MVB-beleid:

1

Inspelen op de transitie naar een duurzamere economie

Eind 2021 heeft SPMS het beleid rond verantwoord beleggen verder vormgegeven met een ESG-ambitieplan. Een uitgebreid plan waarmee we ESG nog nadrukkelijker gaan integreren in onze beleggingsportefeuille. Dit plan gaat doorwerken in alles wat we op beleggingsgebied doen.

In de eerste plaats zien we een transitie naar een duurzamere economie. SPMS wil de risico's en kansen van deze transitie in kaart brengen (en houden) en onze beleggingen daarop aanpassen.

Met deze doelstelling hebben we een financieel vizier. Duurzaamheidsvraagstukken leveren namelijk zowel beleggingsrisico's als -kansen op. Deze risico's en kansen wegen we zorgvuldig mee in de samenstelling van onze beleggingsportefeuille. Risico's zien wij vooral bij bedrijven die te weinig of te langzaam de transitie maken naar een duurzamere (klimaatbestendige) economie. Daarentegen denken wij dat bedrijven die graag deze transitie willen maken, aantrekkelijk voor SPMS kunnen zijn.

2

Negatieve impact verkleinen

Een belangrijke stap is het terugbrengen van de CO₂-uitstoot. Wij willen dat onze beleggingen uiterlijk in 2050 in lijn zijn met het Parijs-akkoord, als onderkenning van de financiële en maatschappelijke implicaties van klimaatverandering.

Voor het verkleinen van de negatieve impact zal SPMS niet in bepaalde activiteiten of sectoren beleggen [zie kader]. In resterende activiteiten en sectoren gebruiken wij onze invloed om de negatieve impact te beheersen. Hiermee willen wij ernstige schendingen van mensenrechten, arbeidsrechten, milieu, gezondheid, klimaat en corruptie voorkomen of mitigeren. Portefeuille-uitsluitingen willen wij beperkt houden. Enerzijds omdat wij als actieve aandeel- en obligatiehouder onze invloed willen uitoefenen. Anderzijds omdat academisch onderzoek suggereert dat actief engagement bevorderlijk uitwerkt op de waarde van een onderneming. Voor een positieve impact op duurzaamheidsvraagstukken kiest SPMS voor beleggingen die passen bij onze doelstelling van een welvaartsvast pensioen én die daarnaast een intentioneel gunstige invloed op de maatschappij hebben. Uiterlijk in 2025 wil SPMS minimaal 10% van haar vermogen alloceren aan deze zogenoemde impactbeleggingen met als hoofdthema's gezondheid en klimaat.

3

Positieve impact vergroten

Continue communicatie

We vinden het belangrijk dat onze deelnemers en andere stakeholders toetsbaar kunnen volgen hoe we duurzaam en verantwoord beleggen. Bijvoorbeeld via de verschillende rapportages die we maken voor initiatieven waar we bij zijn aangesloten. Zoals de 'Principles of Responsible Investment' van de Verenigde Naties, het IMVB-convenant (voor het bestrijden van misstanden bij bedrijven waarin we beleggen) en de Net Zero Asset Owner Alliance. Maar ook via informatie die u ook nu al kunt vinden op onze website, zoals rapportages over ons stemgedrag op aandeelhoudersvergaderingen.

Uiteraard krijgen deelnemers ook de ruimte om mee te praten over de koers. Hiervoor doen we regelmatig onderzoek en gaan we met deelnemers in gesprek.

Meer dan rendement, risico en kosten

Om een welvaartsvast pensioen te bereiken, staan traditioneel rendement, risico en kosten centraal. In de afgelopen jaren is hier een vierde factor bijgekomen: duurzaamheid. Een factor met een belangrijke én nog steeds groeiende rol.

Duurzaam beleggen beperkt zich niet tot bijvoorbeeld het klimaat. Het brede spectrum kunt u bekijken vanuit 3 grote invalshoeken, die samenkomen in het Engelse begrip ESG: de afkorting voor Environmental, Social en Governance. Het onderdeel

'environmental' omvat verschillende zaken op het gebied van milieu. Bijvoorbeeld hoe bedrijven omgaan met energieverbruik, watergebruik, afval, verontreiniging, broeikasgassen, ontbossing en dus in hoeverre ze bijdragen aan klimaatverandering of juist het voorkomen daarvan. De toename van CO₂-uitstoot leidt bijvoorbeeld tot onomkeerbare klimaatveranderingen met grote maatschappelijke, maar ook directe en indirecte financiële, gevolgen.

Het menselijke aspect zien we vooral terug onder 'social'; hoe behandelt een bedrijf haar eigen mensen? Zijn er veilige werkomstandigheden, is er aandacht voor diversiteit en krijgen medewerkers gelijke kansen? Maar ook de omgang met de rechten van mensen buiten de organisatie zijn belangrijk. Bijvoorbeeld de rechten van de mensen in de gebieden waar het bedrijf haar activiteiten ontplooit of de mensen die een rol spelen in de toeleveringsketen. Op sociaal

gebied zijn er nog veel misstanden, mensenrechtenschendingen, kinderarbeid, uitbuiting, maar denk ook aan de beperkte toegang tot betaalbare medicijnen.

Hoe het bedrijf zelf wordt bestuurd, zien we terug in 'governance': leeft een bedrijf wet- en regelgeving na, hoe is de beloning van de bestuurders, hoe gaat men om met belasting, corruptie en omkoping? Juist vanuit onze positie als aandeel- en obligatiehouder onderschrijven wij het belang van een gezonde corporate governance.

ESG-factoren spelen een rol bij al onze beleggingen. Vanuit deze brede context voelen wij een intrinsieke verantwoordelijkheid om bij de investering van pensioenpremies aandacht te hebben voor duurzaamheid en negatieve impact van investeringen waar mogelijk te beperken of te vermijden.

SPMS scherpt het uitsluitingsbeleid aan

SPMS hanteert een lijst van bedrijven en categorieën waarin zij niet wil beleggen. SPMS heeft een beleid op het uitsluiten van:

- producenten van controversiële wapens, nucleaire wapens en handvuurwapens voor civiel gebruik,
- bedrijven actief in tabak en cannabis,
- bedrijven in kolen en teerzanden,
- bedrijven die zich schuldig maken aan ernstige milieuovertredingen,
- staatsobligaties van landen die op de sanctielijsten van de VN Veiligheidsraad en de EU Financial Sanctions lijst staan.

Daarnaast beleggen we bijvoorbeeld niet in Nederlandse ziekenhuizen. Hiermee willen we mogelijke belangenverstremgeling voorkomen.

Nieuwe aanscherpingen in ons beleid per 2022

De lijst van uitsluitingen toetsen we regelmatig aan ons beleid en aan wat er leeft bij de deelnemers. En we passen deze aan als dat nodig en gewenst is. Zo hebben we recent besloten dat we niet langer willen investeren in bedrijven die een groot deel van hun omzet halen uit zeer vervuilende activiteiten rond kolen en teerzand. Een belangrijke stap in het terugbrengen van de uitstoot van CO₂.

In 2021 hebben we daarnaast cannabis en handvuurwapens voor civiel gebruik aan de lijst toegevoegd. Ook stellen we scherpe grenzen aan bedrijven die milieuovertredingen schenden op basis van de UN Global Compact.

Bekijk welke bedrijven SPMS uitsluit

“ESG-beleid was vroeger een onderwerp dat zijdelings behandeld werd, maar nu is het een belangrijk thema op de bestuursvergaderingen en VvA-vergaderingen.”

— Robert Wagenmakers
bestuurslid van SPMS
en lid van de Investerings-
commissie

‘Duurzaamheid nog nadrukkelijker integreren’

‘Als pensioenfonds is het onze taak om te zorgen voor een welvaartsvast pensioen, maar je moet wel van dat pensioen kunnen genieten in een wereld die leefbaar is’, stelt Robert Wagenmakers, bestuurslid van SPMS en lid van de Investeringscommissie.’

‘Bij SPMS zijn we al geruime tijd bezig met ESG-beleid’, zegt Wagenmakers. ‘De laatste jaren is die aandacht toegenomen. Dat zie je in de hele maatschappij, in de financiële sector en ook bij SPMS. Wellicht omdat steeds meer mensen zich bewust zijn van de gevaren van de klimaatverandering. ESG-beleid was vroeger een onderwerp dat zijdelings behandeld werd, maar nu is het een belangrijk thema op de bestuursvergaderingen en VvA-vergaderingen.’

Waarom houdt SPMS in het beleggingsbeleid rekening met ESG-factoren?

‘De intrinsieke motivatie van het bestuur is dat we moeten zorgen voor een welvaartsvast pensioen in een leefbare wereld. Die 2 aspecten kun je niet los zien van elkaar. Daarnaast speelt het risicoperspectief een rol. Je moet als langetermijnbelegger aandacht hebben voor de klimaatverandering. Als bijvoorbeeld de zeespiegel gaat stijgen door de opwarming van de aarde, is het niet verstandig om te investeren in vastgoed langs een kustlijn. Dat is een fysiek risico. Er zijn ook transitierisico’s. Als bedrijven moeten betalen voor hun CO₂-uitstoot, kan dat effect hebben op de aandelenkoers en daarmee het rendement van onze beleggingen. Ook komt er steeds meer regelgeving op ESG-gebied. Tegelijkertijd zorgt de overgang naar een duurzame samenleving ook voor kansen, zoals investeringen in andere energiebronnen. Denk aan windmolenparken of zonnepanelen.’

Ons streven is om uiterlijk in

2025

minimaal

10%

van onze portefeuille in te ruimen voor impact-beleggingen.

Hoe ziet het ESG-beleid van SPMS eruit?

‘Eind 2021 heeft het bestuur het ESG-beleid verder vormgegeven door het aannemen van een ESG-ambitieplan. Dit bestaat uit 3 pijlers [zie ook pag. 4 in deze uitgave]. Bijvoorbeeld dat we ESG-factoren nog nadrukkelijker gaan integreren in onze beleggingsportefeuille. We monitoren onze vermogensbeheerders en selecteren op hun ESG-performance. Daarnaast sluiten we ons aan bij de Net Zero Asset Owner Alliance van de Verenigde Naties. Dat betekent dat we ernaar streven om de CO2-uitstoot in onze beleggingsportefeuille terug te brengen in lijn met het Parijs-akkoord. Dus we committeren ons aan Net Zero.’
Wat betekent dat

voor de beleggingen?

‘We hebben een engagementbeleid, dus de bedrijven waarin we beleggen spreken we aan op hun verantwoordelijkheid. We hebben ook een uitsluitingsbeleid. Dat scherpen we aan, met name waar het gaat om investeringen in controversiële wapens, kolen en teerzand. Dat is een belangrijke stap. We proberen de negatieve impact van onze beleggingen te verminderen en de positieve impact te bevorderen. Ons streven is om uiterlijk in 2025 minimaal 10% van onze portefeuille in te ruimen voor impact-beleggingen. Dit zijn beleggingen waarbij niet alleen aandacht is voor financieel rendement, maar ook voor maatschappelijk rendement. Nu bevat onze portefeuille al beleggingen die zich als zodanig kwalificeren, maar dit gaan we verder uitbreiden.’

Hoe kijken de deelnemers hiernaar?

‘We merken in toenemende mate dat deelnemers duurzaamheid belangrijk vinden. Ook dat is voor ons een reden om ESG hoog op de agenda te zetten. De laatste tijd kregen we steeds meer vragen over ons ESG-beleid. Daarom hebben we medio 2021 klankbordsessies georganiseerd. We wilden onze plannen voor het voetlicht brengen en de mening van de deelnemers peilen. Er zijn onderling grote verschillen. Sommigen zeggen: het kan mij niet groen genoeg zijn en dat mag ten koste gaan van veel rendement. Anderen zeggen: een pensioenfonds moet zich vooral bezighouden met het behalen van zoveel mogelijk rendement. Dat zijn de 2 uitersten.’

Speelt mee dat de deelnemers medisch specialist zijn?

‘Artsen kijken naar de effecten van allerlei externe factoren op de gezondheid. Dat hoor je terug, bijvoorbeeld in de klankbordgroepen. Sommige deelnemers zeggen: wij zetten ons in voor de gezondheid van mensen, dan kan het toch niet zo zijn dat wij beleggen in bedrijven die bijdragen aan negatieve effecten op de gezondheid? We weten dat sterk verontreinigde lucht een verhoogde kans op luchtwegproblemen met zich meebrengt. We weten dat

verontreinigd drinkwater negatieve gezondheidseffecten heeft. Voor onze professie zijn ESG-thema's zeer relevant.’

Wat is de rol van pensioenfondsen als het gaat om duurzaamheid?

‘Bedrijven zijn afhankelijk van financiering. Wereldwijd spelen pensioenfondsen een grote rol in het verlenen van financiering. Daardoor kunnen pensioenfondsen eraan bijdragen om bedrijven in beweging te krijgen. Daarom vinden we engagement ook zo belangrijk. Samen met andere pensioenfondsen onze stem laten horen. De pensioensector kan een katalyserende rol spelen, omdat de sector aan de bron van de financiering staat. Daarin kunnen we belangrijke stappen maken, terwijl we tegelijkertijd ook aandacht hebben voor het bieden van een welvaartsvast basispensioen.’

Wat doe je zelf?

‘Ik merk dat ik me er in toenemende mate van bewust ben dat ik ook als privé persoon mijn gedrag zal moeten veranderen. We eten enkele keren per week geen vlees. Ik probeer zo veel mogelijk op de fiets naar mijn werk te gaan. Ik rijd een hybride auto en overweeg een elektrische auto te kopen. Al is het moeilijk te meten of het productieproces duurzaam is, maar ik denk niet dat je je daardoor moet laten remmen.’

“We proberen de negatieve impact van onze beleggingen te verminderen en de positieve impact te bevorderen.”

“Onze verantwoordelijkheid gaat verder dan onze spreekkamer”

We gingen met deelnemers in gesprek over ons beleggingsbeleid

SPMS is het fonds van, voor én door medisch specialisten. Wij nemen uw stem dan ook mee in ons beleggingsbeleid. In 2021 organiseerden we meerdere klankbordgroepen waarin we met onze deelnemers in gesprek gingen over verantwoord beleggen.

Hoe denkt u over maatschappelijk verantwoord beleggen? Vindt u vooral rendement belangrijk of juist maatschappelijke en duurzame belangen? Hoe ver moet SPMS gaan in haar MVB-beleid? En hoe snel? Dit zijn enkele vragen die we voorlegden aan een vijftigtal deelnemers, die ingegaan zijn op de uitnodiging in Medisch Contact.

Hoewel duidelijk is dat de deelnemers bovengemiddelde interesse en kennis hebben van beleggen, lopen de meningen over de ambities voor het MVB-beleid uiteen. Voor sommigen is het evident dat je als medisch specialist ook juist na moet denken over de gezondheidseffecten van investeringen en een uitgesproken en vooruitstrevend MVB-beleid moet hebben. Anderen hechten juist meer belang aan rendement; het is tenslotte de oudedagvoorziening.

Al deze geluiden over wat er leeft onder de deelnemers zijn voor het fonds belangrijk en waardevol. Het primaire uitgangspunt van SPMS blijft een waardevast pensioen. Maar voor de uitvoering en richting van ons maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid willen we weten wat onze achterban belangrijk vindt. Alle uitkomsten worden dan ook besproken in het bestuur. ‘Het onderwerp staat hoog op de agenda, dus er komt zeker een vervolg.’

Investeer een uurtje in een betere wereld

Praat mee over maatschappelijk verantwoord beleggen

De afgelopen jaren hebben we al veel stappen gezet om uw pensioengeld verantwoord te investeren. En zo bij te dragen aan een gezonder milieu, een leefbaar klimaat, mensenrechten en goed bestuur.

Ook de komende jaren willen we stappen blijven zetten. Dat betekent keuzes maken die niet altijd makkelijk zijn, maar waarin onze gezamenlijke overtuigingen en principes als fonds, professionaal en als mens belangrijk zijn. We nodigen u graag uit om hierover mee te praten.

Reserveer een plek online

Bent u vrijgestemd medisch specialist en wilt u meedelen over de maatschappelijke koers van uw pensioenfonds? Meld u dan aan voor een van onze klankbordgroepen. Deze worden online georganiseerd via Teams in groepen van 8 à 10 personen. De gesprekken duren een uur en vinden plaats op de volgende data:

- Donderdag 17 juni om 19.00.
- Woensdag 23 juni om 19.00.
- Donderdag 8 juli om 19.00.

Aanmelden doet u door te mailen naar Alexandra Petrov via a.petrov@spms.eu. Vermeld in uw mail uw naam, SPMS-registratienummer en het e-mailadres waarop u de Teams-uitnodiging wilt ontvangen.

Wanneer de groepen vol zijn komt u op onze reservelijst en wordt u uitgenodigd voor een toekomstige klankbordgroep.

Op spms.nl/mvb vindt u meer over ons beleid en de keuzes die we maken.

SPMS
stichting pensioenfonds
medisch specialisten

Onze oproep in Medisch Contact om deel te nemen.

Geïnteresseerd in het verslag van de klankbordgroep? En wilt u weten wat uw collega deelnemers zeiden? Ga naar spms.nl/mvb of scan:

SPMS bundelt krachten in strijd tegen klimaatverandering

Lidmaatschap Net Zero Asset Owner Alliance per 1 december 2021

Klimaatverandering staat hoog op de agenda van de politiek, van bedrijven en van veel burgers.

Ook voor SPMS is klimaatrisico een speerpunt in het beleid; vanuit onze betrokkenheid bij een leefbare wereld voor onze deelnemers, maar ook vanuit de zorg voor een goed pensioen. Een nieuwe stap in onze aanpak is aansluiting bij de Net Zero Asset Owner Alliance, een initiatief van de Verenigde Naties.

Klimaatverandering heeft steeds grotere gevolgen

De gevolgen van klimaatverandering zijn steeds nadrukkelijker in beeld en mensen ondervinden zelf direct of indirect al de gevolgen ervan. Ook deelnemers geven aan dat ze klimaat een belangrijk onderwerp vinden. Klimaatverandering ontwricht ecosystemen en samenlevingen. Maar het verstoort ook de economische systemen en raakt dus uiteindelijk ook onze beleggingen.

Zorg dragen voor de lange termijn

Klimaatverandering is een complex geheel en vraagt een brede aanpak. Juist als pensioenfondsen zien wij hier een rol voor onszelf. Vanuit de zorg voor onze deelnemers werken we aan een

goed pensioen voor de specialist die binnenkort met pensioen gaat én voor de specialist die net is ingestapt. Daarom beleggen we met een lange horizon. Doordat we langer betrokken zijn bij bedrijven, kunnen we ook een rol spelen in het reduceren van CO₂-uitstoot en daarmee klimaatverandering.

Samenwerking voor behalen klimaatdoelen

De Net Zero Asset Owner Alliance is een samenwerking tussen pensioenfondsen wereldwijd, die zich als doel stellen om de eigen investeringen in lijn te brengen met de klimaatdoelen van Parijs: het beperken van de gemiddelde wereldwijde temperatuurstijging tot 1,5 graden Celsius.

Met deelname aan deze alliantie halen we expertise binnen over klimaatrisico's en hoe wij onze investeringen daarop kunnen aanpassen. Zo kunnen wij leren van andere pensioenfondsen. Bovendien zorgt de verbinding met de VN ervoor dat wij onze portefeuille aanpassen in lijn met wetenschappelijke inzichten, zoals die van het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). Op <https://www.unepfi.org/net-zero-alliance/> leest u meer over de achtergronden en organisatie van de Net Zero Asset Owner Alliance.

“Een nieuw onderdeel in het beleid is het stapsgewijs reduceren van de CO₂ voetafdruk.”

Terugbrengen van de CO₂-voetafdruk

Een belangrijk onderdeel van het Net Zero initiatief is engagement met bedrijven die veel CO₂ uitstoten, zoals producenten van fossiele brandstof. Het in gesprek gaan over hun beleid en activiteiten om verbeteringen te realiseren, is bestaand beleid van SPMS: zo zijn wij al actief in gesprek met de grootste veroorzakers van broeikasgassen via de Climate Action 100+ (zie link).

Een nieuw onderdeel in het beleid is het stapsgewijs reduceren van de CO₂ voetafdruk van onze beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties. Het eerste meetpunt vindt plaats in 2025, en vervolgens is er elke 5 jaar een nieuw meetpunt. In 2022 maken we bekend welke doelen we voor 2025 nastreven en welke acties we willen ondernemen om die doelen te behalen.

Meer over de Net Zero Asset Owner Alliance leest u op <https://www.unepfi.org/net-zero-alliance/>

Waardering VBDO voor klimaatcommitment SPMS

Tot nu toe hebben 18 Nederlandse pensioenfondsen zich aangesloten bij een klimaatinitiatief. SPMS zit bij de Net Zero Asset Owner Alliance (NZAOA).

Het Nederlandse klimaatkkoord is met 14 deelnemers het populairst. Ten opzichte van de NZAOA is het karakter hiervan meer vrijblijvend. Deelname is gratis en fondsen moeten plannen maken om de CO₂-uitstoot terug te brengen, maar hieraan zijn geen voorwaarden verbonden. Ook mogen ze de CO₂-meetmethode die ze gebruiken zelf kiezen, en is de vergelijkingsbasis het jaar 1990 (voor de NZAOA is dat 2019). De Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO) ziet graag dat meer pensioenfondsen zich aansluiten bij de NZAOA. ‘We zijn erg vóór dat initiatief, omdat er meer commitment achter zit. De drempel om aan te sluiten is hoger, maar het kan ook meer opleveren’, aldus Xander Urbach van de VBDO.

Aansluiting bij de NZAOA brengt een heel scala aan verplichtingen met zich mee. Fondsen moeten bijvoorbeeld elke 5 jaar hun CO₂-reductiedoelen aanscherpen, verplicht engagement voeren met ten minste 20 grote CO₂-uitstoters in de portefeuille, gedetailleerde reductiedoelstellingen per beleggingscategorie formuleren en jaarlijks rapporteren over hun voortgang.

Urbach: ‘NZAOA heeft bovendien een secretariaat waaraan wetenschappers zijn verbonden dat bepaalt of een pensioenfonds de juiste doelen stelt en voldoende doet om die te halen. Fondsen lopen het risico eruit te worden gegooid als ze niet voldoen aan de voorwaarden.’ Deelname is ook niet gratis. De jaarlijkse lidmaatschapsbijdrage hangt af van het vermogen onder beheer.

“Fondsen aanjagers verduurzaming financiële sector”

‘Als je wil verduurzamen kun je niet om de financiële sector heen’, zegt Thom Wetzter, associate professor in rechten en financiële economie aan de Universiteit van Oxford.

Kan de financiële sector een rol spelen bij de aanpak van de klimaatverandering?

‘We hebben nog maar weinig tijd om de klimaatverandering aan te pakken. Die urgentie werd afgelopen zomer weer bevestigd in het rapport “Climate Change 2021” van het IPCC, het klimaatpanel van de Verenigde Naties. Met wetgeving kun je het transitietraject structureren. Maar in een kapitalistisch systeem bepaalt uiteindelijk de financiële sector hoe het geld geïnvesteerd wordt. Ons beeld van de toekomst beïnvloedt de investeringen die we vandaag doen. En investeringen van vandaag hebben weer grote invloed op hoe de toekomst eruit zal zien. Als je wil verduurzamen kun je niet om de financiële sector heen. Een duurzame toekomst begint vandaag, met de keuzes die we nu maken.’

Wat is de rol van pensioenfondsen?

‘Pensioenfondsen zorgen voor inkomen voor later. Daardoor kijken pensioenfondsen ver in de toekomst, meer dan andere financiële instellingen. Bij het beleggingsbeleid dat ze vandaag voeren moeten ze het perspectief van de lange

termijn al meenemen. En op die termijn is klimaatverandering een significante maatschappelijke en financiële risicofactor. Daarom kunnen pensioenfondsen de aanjager zijn voor verduurzaming van de financiële sector. Dat is ook in het belang van de fondsen op de korte termijn. Vanuit ethische overwegingen vinden veel deelnemers het steeds belangrijker dat hun pensioenfonds duurzaam belegt.’

Hoe kijk je naar SPMS?

‘Deelnemers van SPMS zijn betrokken bij het fonds en buitengewoon goed geïnformeerd. Toen ik vorig jaar een presentatie hield, stelden de afgevaardigden kritische en specifieke vragen. Dat is lang niet altijd zo. En, heel belangrijk, de afgevaardigden hadden oog voor de dilemma’s die spelen bij duurzaamheidsvraagstukken. Ze liepen niet weg voor de moeilijke vragen.’

Wat kunnen dilemma’s zijn?

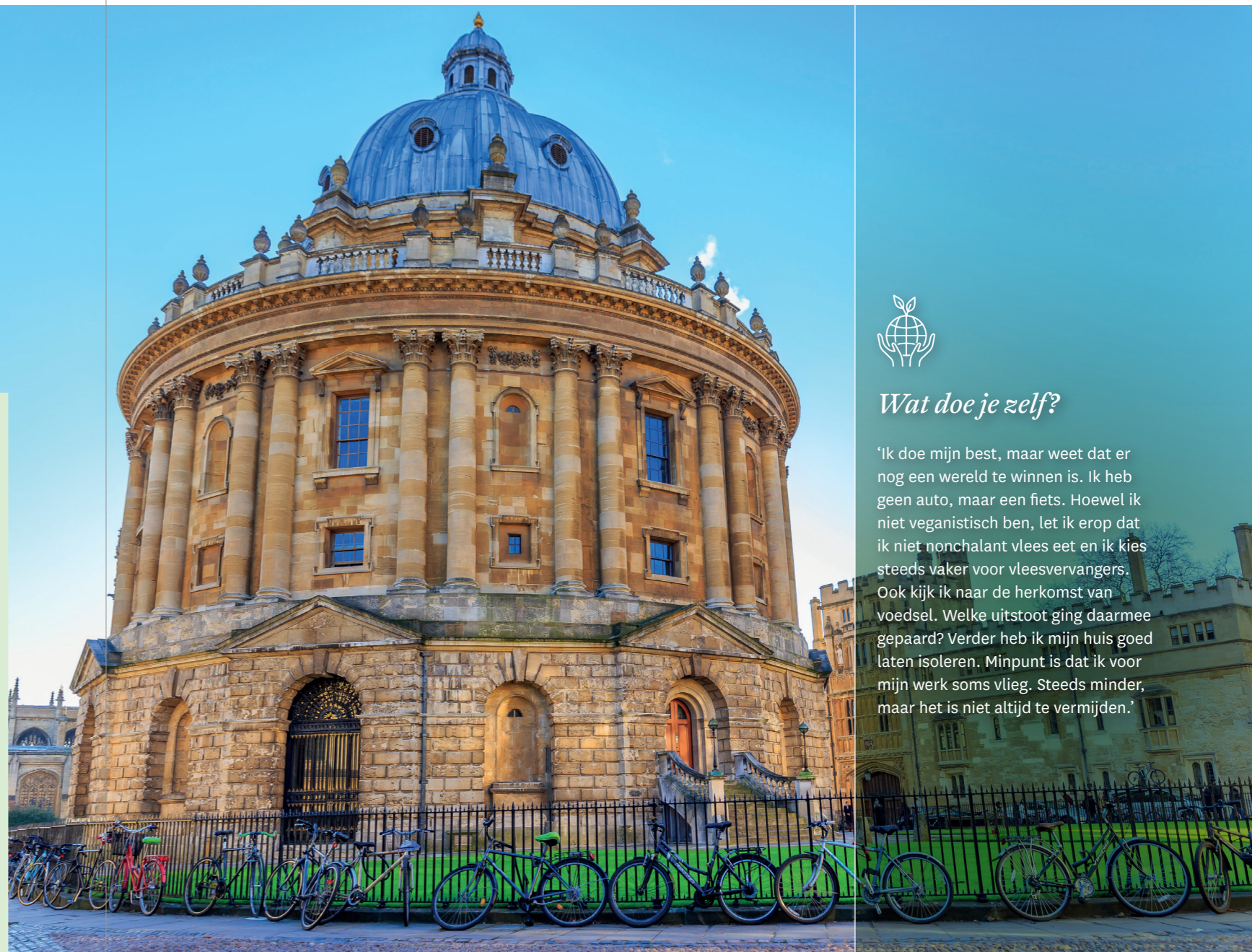
‘Wil je niet meer beleggen in fossiele industrie, of ga je juist in gesprek met bedrijven? Vind je elektrische auto’s duurzaam, of zet je vraagtekens bij de arbeidsomstandigheden

Thom Wetzter

Thom Wetzter staat aan het hoofd van het Oxford Sustainable Law Programme. Dit instituut buigt zich over duurzaamheidsvraagstukken – met name op het gebied van klimaat – en doet onderzoek dat relevant is voor overheden, de private sector en het publieke debat. Wetzter kent SPMS: najaar 2020 hield hij bij de VvA een presentatie over de rol van de financiële sector in klimaatvraagstukken.

rondom de productie van de accu’s of de recyclebaarheid? Ben je bereid potentieel rendement op te geven om de beleggingsportefeuille duurzamer te maken? Er is geen garantie dat duurzaam beleggen op de korte termijn het hoogste rendement geeft.

Wat doe je zelf?

‘Ik doe mijn best, maar weet dat er nog een wereld te winnen is. Ik heb geen auto, maar een fiets. Hoewel ik niet veganistisch ben, let ik erop dat ik niet nonchalant vlees eet en ik kies steeds vaker voor vleesvervangers. Ook kijk ik naar de herkomst van voedsel. Welke uitstoot ging daarmee gepaard? Verder heb ik mijn huis goed laten isoleren. Minpunt is dat ik voor mijn werk soms vlieg. Steeds minder, maar het is niet altijd te vermijden.’

Stel dat SPMS ervoor kiest het beleggingsbeleid te laten aansluiten bij de doelstellingen van het Parijs-akkoord.

‘Dat zou elk pensioenfonds moeten doen. Je kunt niet zeggen dat je duurzaam wil zijn en tegelijkertijd geen aansluiting zoeken bij zo’n belangrijk internationaal akkoord. Het betekent dat je moet kijken naar de temperatuurstijging die ingebakken is in je beleggingsportefeuille. Is de CO₂-uitstoot in de portefeuille in lijn met

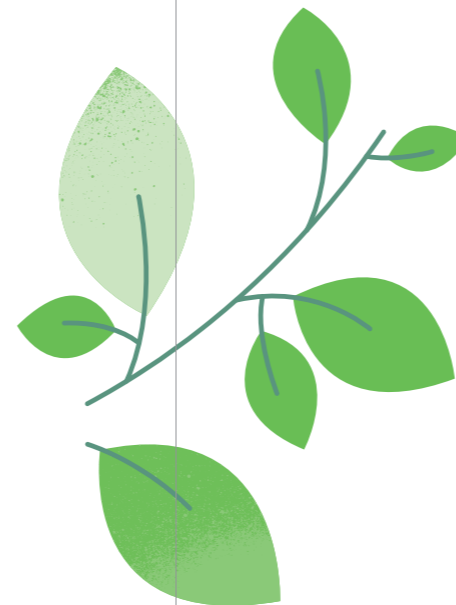
het traject dat we moeten volgen om de klimaatdoelstellingen te halen? Als dat niet zo is, moet je een plan opstellen om dat te bereiken.’

Wat staat er in dat plan?

‘Het aantal bedrijven en overheden die op koers liggen om de klimaatdoelstellingen te halen is niet groot. Dat beperkt je investeringsopties. Je moet bepalen hoe je daarmee omgaat en wat de consequenties zijn. Anders is duurzaamheid een loze belofte. Ik

denk dat engagement noodzakelijk is, dus in discussie gaan met bedrijven om duurzaamheid te stimuleren. Maar wat doe je als engagement niet werkt, als je ook na lange tijd geen verbetering ziet? Dan is het volgens mij terecht om te besluiten dat je niet langer in dat bedrijf belegt. Dat is niet alleen een financiële beslissing, maar ook een morele. Als een bedrijf niet handelt in overeenstemming met de normen en waarden van de pensioenfondsen, is opstappen de consequentie.’

Hoofdthema's van SPMS hierbinnen zijn 'gezondheid' en 'klimaat'

SPMS wil meer beleggingen met impact

Uiterlijk in 2025 wil SPMS minimaal 10% van haar vermogen onderbrengen in zogenoemde impactbeleggingen. Dit zijn beleggingen waarbij naast financieel rendement ook een meetbaar maatschappelijk rendement belangrijk is.

Met deze beleggingen gaan we een stap verder dan duurzaam beleggen, waarbij we rekening houden met de gevolgen van de activiteiten op mens, milieu en maatschappij. Impactbeleggen kunnen bijvoorbeeld bijdragen aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (in het Engels: 'Sustainable Development Goals' – SDG's). SDG's zijn 17 maatschappelijke thema's van de Verenigde Naties. Aan deze thema's zijn concrete doelstellingen voor 2030 gekoppeld.

In de nieuwe beleggingen kijken we over de volle breedte naar de mogelijkheden.

De hoofdthema's van SPMS hierbinnen zijn 'gezondheid' en 'klimaat'. Deze thema's zijn gekozen op basis van gesprekken met onze deelnemers en onze risico-analyse van onze beleggingen op de maatschappij – de zogenoemde 'due diligence'.

Een goed moment om daarom eens wat dieper op deze Duurzame Ontwikkelingsdoelen in te zoomen en de raakvlakken die ze hebben met de hoofdthema's van SPMS.

Hoofdthema Gezondheid

Medisch specialisten zetten zich dagelijks in voor een goede gezondheid. Een goede gezondheid is ook essentieel voor duurzame ontwikkeling. Een thema dat bovendien verweven is met welzijn.

Versillende Duurzame Ontwikkelingsdoelen kennen elementen die parallel lopen met de dagelijkse praktijk van onze deelnemers, zoals: voeding, goede gezondheid en welzijn en het belang van schoon water en sanitair.

In de afbeelding hieronder hebben we enkele achterliggende focuspunten van deze Ontwikkelingsdoelen uitgelicht. Wilt u meer details lezen over een doel, scan dan de QR code.

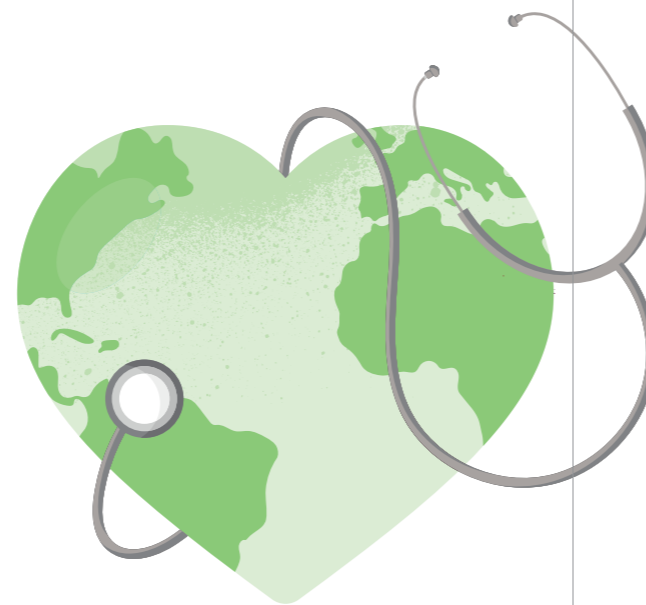
Zo is veilig, voedzaam en voldoende voedsel belangrijk voor een gezonde ontwikkeling. Door hier op in te zetten, kunnen honger en malnutritie worden voorkomen.

Duurzaam Ontwikkelingsdoel 3, 'goede gezondheid en welzijn voor iedereen', is opgedeeld in 4 grote pijlers die aandacht besteden aan moeder en kind, het bestrijden van epidemieën en verwaarloosde tropische ziekten, verkeersveiligheid en gezondheidszorg. Ook op deze gebieden liggen raakvlakken met zaken waar veel medisch specialisten dagelijks mee bezig zijn. De samenhang tussen Ontwikkelingsdoel 6, 'schoon water en sanitair', en gezondheid behoeft weinig toelichting: Schoon water draagt op veel terreinen bij, van voedsel- en energie-zekerheid tot de gezondheid van de mens en het milieu.

Beleggingen met maatschappelijk rendement

De komende jaren willen we vanuit ons thema gezondheid binnen deze Ontwikkelingsdoelen zoeken naar investeringen, die zowel een financieel als ook een meetbaar maatschappelijk rendement genereren.

Deze kunnen op een breed terrein liggen. Rond het ontwikkelingsdoel 'geen honger' denken we aan investeringen in voedsel met gezonde en natuurlijke ingrediënten, voedselveiligheid of investeringen die bijdragen aan een duurzame productie. Binnen het Ontwikkelingsdoel 'zorg' denken we aan mogelijkheden als ICT-diensten om de zorg te ondersteunen of zorg op afstand te leveren, aan investeringen in preventief lifestyle advies (sport, geestelijke gezondheid),

Enkele achterliggende focuspunten van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen

- Moedersterfte en pasgeborenen
- Epidemieën als aids, tbc, malaria.
- Misbruik verslavende middelen.
- Toegang tot verzekeringen, zorg, geneesmiddelen en vaccins.

- Malnutritie, groeiachterstand en ondergewicht
- Voeding adolescenten meisjes, zwangeren en ouderen

- Veilig drinkwater
- Sanitair en hygiëne
- Waterkwaliteit en verontreiniging
- Efficiënt watergebruik en duurzaam winnen

maar ook aan modernisering van klinische onderzoeken en investeringen in cel- en biotechnologie.

Bij 'schoon water en sanitair' denken we tot slot aan investeringen in infrastructuur, maar ook aan waterbehandeling (ontzilting- en onderhoudsapparatuur), het verbeteren van waterkwaliteit (testapparatuur en -middelen) en het vergroten van de hoeveelheid schaars water, bijvoorbeeld door waterbesparing.

Bijdragen door onze invloed aanwenden

Naast gericht investeren wenden we waar mogelijk ook onze invloed aan om bij te dragen aan het hoofdthema gezondheid. Bijvoorbeeld door aandacht te vragen voor antimicrobiële resistentie, de prijsstelling van medicijnen en de toegang tot COVID19-vaccins. [zie kaders].

Tegengaan van antimicrobiële resistentie

Antimicrobiële resistentie (AMR) vormt een ernstige bedreiging voor de wereldwijde volksgezondheid. Het tegengaan van AMR, en de ontwikkeling van nieuwe middelen en methoden om resistentie te voorkomen, is van groot belang.

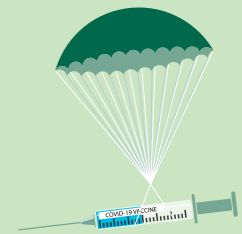
Sinds 2019 ondersteunt SPMS daarom via haar partners BMO en Access to Medicine Foundation de One Health'-filosofie van de World Health Organisation om betrokken partijen in alle sectoren te bewegen tot actie. Het gaat dan zowel om voedselproducenten en -inkopers als farmaceutische bedrijven die zich bezighouden met onderzoek en ontwikkeling op het gebied van antimicrobiële stoffen.

Van de 38 ondernemingen die wij in 2020 hebben benaderd, stelde de meerderheid zich ontvankelijk op. Ondernemingen blijken goed op de hoogte van het risico van overmatig gebruik van antibiotica.

De meeste voedsel- of farmaconcerns hebben inmiddels een antibiotica-beleid. Toch zijn er maar heel weinig voedselconcerns die hebben beloofd elk routinematig gebruik van antibiotica uit te faseren. En er bestaat een algemeen gebrek aan transparantie.

Bij farmaceutische ondernemingen is de transparantie over AMR juist relatief goed. In de regel geven zij openheid over nieuwe economische modellen en hoe deze de antibioticaontwikkeling zouden kunnen stimuleren. Er is sprake van meer samenwerking op het gebied van milieurisicobeheersing.

We bouwen voort op onze dialoog met ondernemingen en verbreden het bereik van ons project naar diergezondheidsconcerns. Daarnaast blijven we best practice-standaarden in kaart brengen en stimuleren we hardere toezeggingen over de aanpak van AMR.

Eerlijke verdeling covid19-vaccins

Ook als het gaat om covid19 wil SPMS haar steentje bijdragen door druk uit te oefenen. Een faire verdeling van het vaccin wereldwijd is ook in ons belang, aangezien opkomende landen steeds meer bijdragen aan de economische groei wereldwijd. Samen met een groep pensioenfondsen en andere grote beleggers deed SPMS een oproep aan regeerders om het covid19-vaccin ook toegankelijk te maken richting opkomende economieën. Daarnaast hebben we vanuit onze samenwerking in de Access to Medicine Foundation een investor statement ondertekend.

Hier kunt u meer lezen over het statement

Hoofdthema Klimaat

Naast gezondheidszorg is het klimaat een hoofdthema voor SPMS. Onze deelname aan Net Zero Asset Owner Alliance om te komen tot CO2-reductie is natuurlijk een belangrijke pijler. Maar ook door impactbeleggingen verwachten we hieraan bij te dragen.

We kijken daarbij vooral naar de Duurzame Ontwikkelingsdoelen 'betaalbare schone energie' en naar 'klimaatactie', voor het financieren van klimaatoplossingen. In de afbeelding hieronder hebben we enkele achterliggende focuspunten uitgelicht. Wilt u meer details lezen over een doel, scan dan de QR code.

Energie is onmisbaar in onze wereld. Toch heeft 1 op 5 mensen in de wereld geen toegang tot moderne elektriciteit en zijn ze voor koken en verwarming afhankelijk van bijvoorbeeld hout of steenkool.

Enkele achterliggende focuspunten van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen

- Toegang tot betaalbare, moderne energie.
- Meer hernieuwbare energie.
- Energie-efficiëntie.
- Schonere fossiele brandstof- en energietechnologie.

- Terugbrengen wereldwijde uitstoot.
- Aanpassingen aan de gevolgen van klimaatverandering.
- Bewustwording, gedragsverandering en middelen/ mensen voor klimaat aanpassingen.

Energie is ook een belangrijke bron van klimaatverandering. Klimaatverandering raakt elk land in de wereld. Het ontwricht economieën en beïnvloedt levens, met grote kosten voor mensen, gemeenschappen en landen, nu en in de toekomst. Ontwikkelingsdoel 13 'klimaatactie' zet in op het voorkomen van klimaatverandering en het bestrijden van de gevolgen.

Beleggingen met maatschappelijk rendement

Om mensen toegang te geven tot betaalbare, schone energie is het belangrijk om te investeren in zonne-, wind- en thermische energie,

maar ook om te werken aan technologische verbeteringen en infrastructuur, zodat we efficiënt omgaan met natuurlijke bronnen. Schone energie is voor SPMS een belangrijk thema in onze infrastructuurbeleggingen. Op dit moment zetten we daar al op in, bijvoorbeeld met investeringen in zonne-energie in Spanje [zie kader]. Daarnaast heeft SPMS meer dan 100 miljoen euro geïnvesteerd in Nederlandse groene staatsobligaties. Dit geld wordt onder andere gebruikt voor klimaatinvesteringen door de Nederlandse overheid.

De komende jaren gaan we verder inzetten op investeringen rond ons hoofdthema klimaatverandering. Hiervoor kijken we bijvoorbeeld naar hernieuwbare energie, zoals warmte en energie uit wind, zon, biomassa, geothermie, hydro of getijden, alternatieve brandstoffen als waterstof, brandstofcellen en biobrandstof en naar toepassingen voor het vergroten van de energie efficiency.

Daarnaast willen we de mogelijkheden verkennen naar investeringen die helpen om te gaan met de gevolgen van klimaatverandering, zoals overstroomingsbestendige gebouwen.

Inzetten op hernieuwbare energie

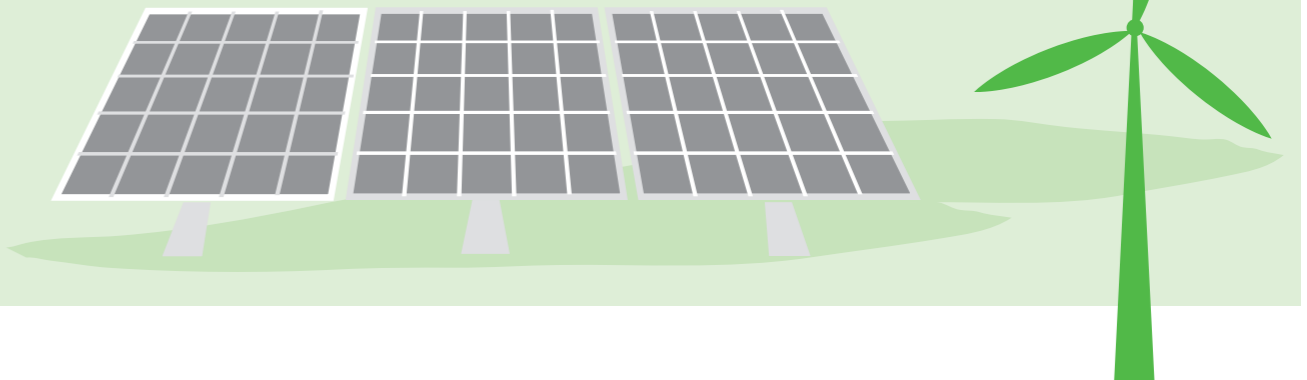
De afgelopen paar jaar heeft SPMS reeds ingezet op investeringen in hernieuwbare energie. Samen met een aantal partners investeren we op dit moment in een groot aantal zonneparken, vooral in Spanje. De parken waarin SPMS participeert liggen verspreid over het land en verschillen in grootte.

Zo hebben we 10 projecten met een in totaal 43 MWp capaciteit, 23 projecten met een in totaal 127 MWp capaciteit en 12 projecten met een in totaal van 30,3 MWp capaciteit.

De afkorting MWp staat voor 'Mega Watt peak' en is een maat voor het maximale potentiële vermogen. Het daadwerkelijk geleverde vermogen van een bron zoals zon of wind, is sterk afhankelijk van de sterkte van het zonlicht of de windsnelheid.

De parken in Spanje bevinden zich in potentieel gunstige omstandigheden en leveren dus in totaal bij maximaal vermogen zo'n 200 MWp, waarmee we al snel een middelgrote stad kunnen voorzien van energie.

Met deze investeringen in hernieuwbare energie dragen we bij aan de duurzame energietransitie en zetten we stappen in het tegengaan van klimaatverandering.

Groene obligaties

Groene staatsobligaties dragen bij aan het opbouwen van een groene kapitaalmarkt. De Rijksoverheid heeft in 2019 en 2020 voor bijna 9 miljard opgehaald met groene obligaties.

De overheid investeert het geleende geld in projecten die bijdragen aan een beter klimaat. Als de obligatie afloopt, krijgt de investeerder het ingelegde geld van de obligaties terug. Ook SPMS investeert hierin; per december 2021 hebben we ongeveer € 100 mln. (circa 1%) van ons vermogen hierin belegd. Indirect investeren we in 4 doelen:

1 Het opwekken van duurzame energie

Bedrijven kunnen met een subsidie van de overheid investeren in schone energie. Bijvoorbeeld door met zonnepanelen op het bedrijfspand stroom op te wekken.

2 Isoleren van huurwoningen

Woningcorporaties kunnen subsidie krijgen om sociale huurwoningen energiebesparend te maken. Bijvoorbeeld door vloer- en muurisolatie aan te brengen en dubbel glas te plaatsen. Of door een zuinigere centrale verwarming aan te brengen.

3 Verbeteren van spoorlijnen, fietsvoorzieningen en ov-aansluitingen

Met deze investering wil de overheid dat meer reizigers kiezen voor het ov en zo bijdragen aan het milieu..

4 Omgaan met de gevolgen van klimaatverandering

In 2050 moeten dijken en waterkeringen zijn versterkt en voldoen aan strengere eisen. Dit is belangrijk om Nederland te beschermen tegen de stijging van de zeespiegel.

Resultaten boeken als aandeelhouder

SPMS is bij een flink deel van haar beleggingen aandeelhouder. Dit betekent dat wij mogen stemmen op aandeelhoudersvergaderingen van die bedrijven. Wij hebben dus als pensioenfonds invloed op de bedrijfsvoering.

Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen

Als belegger hebben wij toegang tot de vergaderingen van aandeelhouders. Het stemmen op deze bijeenkomsten zien wij als een goede en belangrijke mogelijkheid om onze invloed uit te oefenen.

Voor het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen werken we samen met BMO. Zij stemmen namens ons, in lijn met het beleid dat wij voeren. Daarnaast nemen we zelfstandige standpunten in bij een aantal individuele stembeslissingen.

Engagement

Daarnaast gaan we actief in gesprek met bedrijven waarin we beleggen en wenden we ook onze invloed aan op andere manieren, door aan te haken bij initiatieven.

Verschillende mijlpalen in 2021

Afgelopen jaar behaalden we diverse mijlpalen met onze programma's gericht op stemmen en engagement. Klimaat was een thema dat volop in de belangstelling stond. De klimaatop in Glasgow (COP26) heeft het belang van dit onderwerp en de risico's van klimaatverandering nog eens

onderstreept. De financiële sector speelt een belangrijke rol in een groenere en duurzamere economie. Op Europees niveau is er een actieplan opgesteld: het 'Action Plan on Financing Sustainable Growth'. Dit plan moet de financiële sector ertoe bewegen om meer te beleggen in activiteiten die zich richten op de lange termijn en op duurzaamheid.

SPMS is zich bewust van die rol en is hier al geruime tijd mee bezig. Een van de Europese verplichtingen die voortvloeit uit het actieplan is de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). De SFDR heeft als doel om de informatieverschaffing over duurzame beleggingen binnen de financiële sector te verbeteren. SPMS heeft deze nieuwe wetgeving geïmplementeerd en daarmee zijn deelnemers het afgelopen jaar nog uitgebreider geïnformeerd over duurzaam beleggen. Zo zijn conform SFDR de 'pre-contractuele informatie' (het Pensioen 123) en de website aangepast. Lange termijn waardecreatie is een van de leidende

principes voor ons beleid om verantwoord te beleggen. Aan dit principe geeft SPMS invulling door via de beleggingen een positieve bijdrage te leveren aan lange termijn duurzame ontwikkeling en evenwichtige sociale verhoudingen.

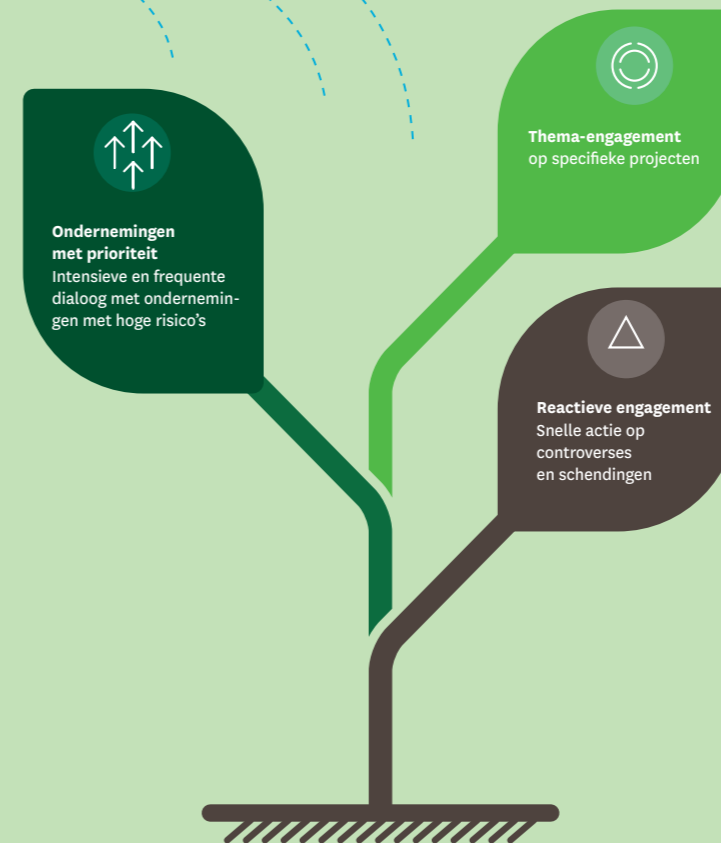
Een brede aanpak rond engagement

Ons engagementprogramma speelt een belangrijke rol in ons streven naar lange termijn waarde-creatie. Het is bovendien een belangrijk instrument waarmee ESG vooronderzoek wordt vormgegeven: identificatie, beoordeling en mitigatie van duurzaamheidsrisico's van de portefeuille op maatschappij en milieu en van duurzaamheidsrisico's die mogelijk een materiële impact hebben op de beleggingsportefeuille.

Identificatie en beoordeling is het startpunt van het engagementprogramma. Bij deze stappen wordt in kaart gebracht wat de daadwerkelijke, mogelijke EGS-risico's zijn en welke negatieve gevolgen dit heeft voor de belegging en de maatschappij.

Mitigatie vindt plaats binnen de 3 werkstromen van het engagementprogramma:

- Engagement met prioriteitsbedrijven.
- Thematische engagement op belangrijke onderwerpen.
- Reactief engagement: het snel aanspreken van bedrijven op controverses

1. Engagement met prioriteitsbedrijven

Het programma engagement met prioriteitsbedrijven richt zich op potentiële negatieve impact en strategische ESG-risico's. Jaarlijks worden ondernemingen geselecteerd die als risicovol worden beoordeeld en die een groot gewicht hebben in de portefeuille. Hierbij hanteert BMO GAM een systematische methode van kwantitatieve analyse op basis van ESG-data en scores, gecombineerd met een kwalitatieve beoordeling door eigen analyses.

Startpunt is een beoordeling van ESG-prestaties en risicoclassificatie van ondernemingen in de portefeuille aan de hand van ESG-ratings: absolute scores, relatieve scores (ten opzichte van de sector) en veranderingen in de tijd. De uitkomst hiervan is inzicht in prestaties van ondernemingen op belangrijke duurzaamheidsthema's zoals CO2-uitstoot, arbeidsomstandigheden en corruptie.

Daarnaast richt de analyse zich op kernpunten van corporate governance, zoals onafhankelijkheid van bestuur en belangen van minderheidsaandeelhouders.

Vervolgens worden de prestaties en strategie van ondernemingen die als belangrijk en risicovol worden geïdentificeerd, kwalitatief beoordeeld aan de hand van onderzoek naar

bedrijfs geschiedenis, strategie, financiële prestaties en doelen, gecombineerd met een nadere analyse van ESG- risicobeheersing en ESG-prestaties en -ambities, onder andere op basis van engagementveraring uit het verleden. Ook wordt daarbij beoordeeld of engagement succesvol kan zijn en of het de juiste mitigatiestrategie is. Voor de analyses wordt gebruik gemaakt van gegevens en inzichten van onze partners BMO GAM, MSCI ESG en ISS.

Climate 100+

Climate Action 100+ is een beleggersinitiatief dat ondernemingen met de hoogste uitstoot van broeikasgassen stimuleert om maatregelen te nemen tegen klimaatverandering. De focus ligt op 100 ondernemingen die verantwoordelijk zijn voor tweederde van de wereldwijde industriële uitstoot en ruim 60 andere ondernemingen die een belangrijke rol kunnen spelen in de transitie naar schone energie.

De Climate Action 100+ bestaat uit 545 investeerders die samen meer dan 52 triljoen US dollar aan beleggingen in beheer hebben.

2. Thematisch engagement

Naast ESG-risico's op het niveau van ondernemingen, worden ieder jaar ESG-thema's, trends en risico's geïdentificeerd die van invloed zijn op groepen ondernemingen, bijvoorbeeld binnen sectoren of regio's. Deze thema's worden uitgewerkt in projecten die doorgaans 2 tot 3 jaar lopen. In 2021 waren dat onder andere klimaatactie, het uitfasen van kolen, duurzame voedselssystemen en een leefbaar loon.

Climate Action 100+

Het wereldwijde gezamenlijke engagementprogramma Climate Action 100+-initiatief heeft aanzienlijke vooruitgang geboekt bij de bedrijven die zijn benaderd. Op dit moment heeft 43% van de 160 deelnemende bedrijven zich ten doel gesteld om uiterlijk in 2050 klimaatneutraal te zijn. Alle bedrijven worden momenteel beoordeeld aan de hand van de Net-Zero Company Benchmark. Deze publieke benchmark onderzoekt de voortgang die bedrijven boeken in hun transitie naar net zero. Dit zal de druk op bedrijven die achterblijven verder opvoeren, naast het engagement dat door CA100+-al wordt gedaan. Dit gebeurt onder andere door het indienen van resoluties op aandeelhoudersvergaderingen.

Via haar partners is SPMS betrokken bij het engagement met 26 individuele ondernemingen. We hebben bij deze ondernemingen een vergelijkbaar niveau

van voortgang gezien, met belangrijke mijlpalen waaronder de toezeggingen van de multinationale mijnbouwgianten Rio Tinto, BHP Billiton en Glencore om hun emissies nu tot nul terug te brengen. Verder was er een belangrijke nieuwe toezegging tot elektrificatie door General Motors. De oliemultinationals bleven niet achter, zoals blijkt uit het net zero plan van BP, dat nieuwe toezeggingen deed om de activiteiten te diversifiëren, de ambitie van Occidental om de eerste grote Amerikaanse oliemaatschappij met een net zero uitstoot te worden, en het traject van Total om de intensiteit van producten tegen 2050 met 60% te verminderen. Wat elektriciteitsproducenten betreft, is de net zero doelstelling door het grote Amerikaanse elektriciteitsbedrijf Vistra Energy opvallend.

Uitfasen van kolen

De vooruitgang met betrekking het uitfasen van kolen was in 2021 gemengd. De grote gediversifieerde mijnbouwbedrijven hebben een aantal toezeggingen gedaan, zoals de aankondiging van BHP Billiton en Anglo American dat zij hun steenkoolactiva willen verkopen. Glencore kondigde een 2050 net zero ambitie aan, die zal worden bereikt door uitputting van hun steenkoolreserves. De reactie van pure kolenmijnbouwers is, niet verrassend, veel minder krachtig geweest. Maar de aankondiging van China van een net zero doelstelling voor 2060 en de overwinning van Biden in de

VS veranderen het politieke landschap. Dit zal bedrijven meer onder druk zetten.

Investeringen in duurzame energie worden financieel gezien steeds interessanter. Dit heeft de elektriciteitssector ertoe aangezet om steeds meer te investeren in duurzame energie en opslag. Veel Europese en Amerikaanse bedrijven in de sector hebben net zero doelstellingen vastgesteld. Er zijn nog wel steeds bedrijven die van plan zijn om steenkoolcentrales tot het einde van hun levensduur te laten draaien en een aantal bedrijven, met name in Japan, bouwen zelfs nog nieuwe steenkoolcentrales.

Er is nog veel werk te verzetten om in al deze sectoren aan te dringen op plannen voor de uitfasering van steenkool. We zullen ons blijven richten op de VS en China in het bijzonder, maar we zullen ons ook uitbreiden naar India als een andere grote steenkoolgebruiker.

Duurzame voedselssystemen

Sinds de start van dit programma hebben wij 52 ondernemingen benaderd om duurzamere praktijken in voedselproductie en -consumptie te stimuleren. Sindsdien hebben we in totaal 103 engagementactiviteiten gevoerd over kwesties als ontbossing, klimaataanpassingsstrategieën, waterbeheer en alternatieve eiwitten.

Uit onze gesprekken is gebleken dat voedselproducenten en retailers over het algemeen de risico's van klimaatverandering en biodiversiteitsverlies, naast andere milieufactoren, voor hun bedrijf onderkennen, evenals de gevolgen van hun activiteiten. De meeste bedrijven hebben echter nog steeds moeite om veranderingen door te voeren die de aantasting van het milieu aanzienlijk kunnen tegengaan.

De gevolgen van de landbouw voor de biodiversiteit worden steeds ernstiger, vooral in enkele van 's werelds meest kwetsbare leefgebieden. We hebben van ontbossing een apart aandachtsgebied gemaakt vanwege de gevolgen van de productie van soja, palmolie en rundvlees voor de gezondheid van regenwouden en andere ecosystemen en, uiteindelijk, voor de klimaatverandering. Als onderdeel van deze werkstroom hebben we goede relaties opgebouwd met grote handelaren als ADM, Bunge en Cargill. We hebben ook gezien hoe vleesverpakkingsgiganten Marfrig en JBS plannen aankondigden om systemen voor de traceerbaarheid van de toeleveringsketen van rundvlees te lanceren en zich aan te sluiten bij samenwerkingsinitiatieven om ontbossing aan te pakken.

We vestigen ook de aandacht op de samenwerking van FAIRR op het gebied van duurzame eiwitten, waarvan wij lid zijn en die gericht is op 25 retailers en producenten van voedingsmiddelen. Toonaangevende bedrijven als Tesco en Unilever hebben streefcijfers vastgesteld voor de verkoop van plantaardige vleesalternatieven om de consument te stimuleren hiervan gebruik te maken en de gevolgen voor de volksgezondheid en het milieu te helpen aanpakken.

De Covid-19-pandemie had grote gevolgen voor het voedselstelsel en verergerde enkele van de bestaande problemen, zoals voedselverspilling

door gebrek aan arbeidskrachten en haperend transport. Daardoor is duidelijk geworden dat het systeem moet worden herzien en hopelijk zal dit bijdragen tot meer inspanningen voor meer duurzaamheid.

Leefbaar loon

Dit meerjarige engagementproject richt zich op 10 grote retailbedrijven uit de VS, het VK, Canada, Japan en Duitsland, waaronder Walmart, Tesco, Loblaws Companies, Fast Retailing en Ceconomy. De meeste ondernemingen reageerden goed op onze engagement - we hadden meer dan 80 interacties, terwijl andere, zoals Ceconomy, helemaal niet ontvankelijk waren.

Met de ondernemingen hebben we de gevolgen van Covid-19 besproken, waaronder de inspanningen om de gezondheid en veiligheid van hun werknemers te beschermen. We benadrukken bij de bedrijven dat het loonniveau van werknemers van invloed kan zijn op het succes van bedrijven op de lange termijn en moedigen aan tot meer openheid over de lonen in de hele onderneming.

Daarnaast maken we deel uit van een aantal. Voorbeelden hiervan zijn de ShareAction Good Work Coalition, die zich richt op de toezeggingen van FTSE100-ondernemingen over leefbare lonen en leefbare uren, en het Platform Living Wage Financials-initiatief, dat

ondernemingen uit de kleding-, detailhandels- en agribusiness over leefbare lonen aanspreekt.

Wij zijn tevreden over het feit dat bedrijven als Tesco, Costco, Sysco, Loblaw, Dollar General en Walmart allemaal - althans voor een beperkte tijd - het uurloon verhoogden toekenden. Veel retailbedrijven, vooral die in de VS, zijn echter nog steeds niet bereid om leefbare lonen te betalen.

We blijven ons engagement rond leefbare lonen voortzetten. Hierbij willen we onder andere kwesties rond vrijheid van vereniging en collectieve onderhandelingen aanpakken, wat werknemers kan helpen afspraken over leefbare lonen te bereiken.

3. Reactief engagement-programma: snel aanspreken op controverses

Dit programma richt zich op het mitigeren van negatieve impact van ondernemingen op maatschappij en milieu. Ieder kwartaal worden schendingen van de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de Global Compact van de Verenigde Naties door ondernemingen in portefeuille beoordeeld door BMO GAM, mede op basis van onderzoek door derden. Daarbij wordt geprioriteerd naar ernst van de schending (wat wordt bepaald door heftigheid, schaal en onomkeerbaarheid van de impact) en de reactie van de onderneming erop.

Stoppen, herstellen en voorkomen

Engagement met geselecteerde ondernemingen richt zich op het beëindigen van de schending, aanpak van de negatieve effecten door herstel en/of verhaal en het voorkomen van schade in de toekomst.

In dit engagement programma hebben we dit jaar onder andere met de onderneming Southwest Airlines gesproken. We hebben het bedrijf toen gestimuleerd om kwantitatieve doelstellingen voor de uitstoot van broeikasgassen te formuleren voor de korte en (middel)lange termijn. In oktober zijn diverse streefdoelen bekendgemaakt, waaronder de reductie van de uitstoot scope 1 en 2 per beschikbare tonkilometer van minstens 20% in 2030,

om 10% van het totale brandstofgebruik in 2030 te hebben vervangen door duurzame brandstof ('sustainable aviation fuel' of SAF) en om in 2050 CO2-neutraliteit te hebben gerealiseerd.

Aanspreken op diverse thema's

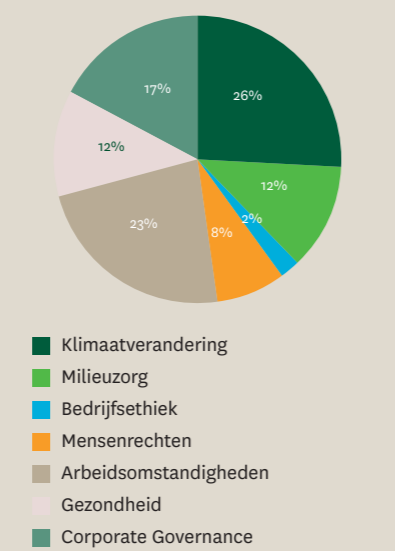
In 2021 zijn 420 ondernemingen in 34 landen aangesproken op thema's zoals klimaat, arbeidsomstandigheden en goed bestuur (zie figuur 1).

Aantoonbare resultaten door engagement

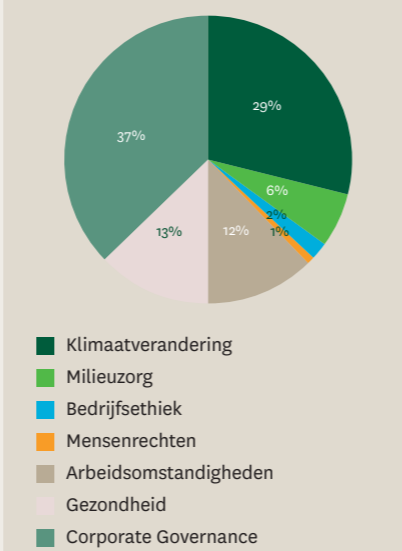
Engagement heeft in 2021 230 keer aantoonbaar resultaat heeft opgeleverd, vooral op de thema's klimaat en goed bestuur. (zie figuur 2)

Wij beoordelen de engagement activiteiten en -resultaten ook naar bijdrage aan de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties. In 2021 zijn de grootste bijdragen behaald op SDG 8 eerlijk werk & economische groei (26%) en SDG 13 klimaatverandering (21%).

Figuur 1. Thematiek in engagement 2021

Figuur 2. Resultaten over de thema's 2021

Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen

Ook stemmen zien wij als een belangrijk onderdeel van actief aandeelhouderschap. De verwachtingen van de ondernemingen waarin wordt belegd en de uitvoering van ons stembeleid, vloeien voort uit de Nederlandse Corporate Governance Code en de OESO en ICGN (International Corporate Governance Network) principes van goed ondernemingsbestuur.

Voor het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen onderschrijven wij de corporate governance richtlijnen, waarin rekening wordt gehouden met duurzaamheid op het gebied van milieu en sociale factoren, mede gebaseerd op de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de VN mensenrechten-richtlijn. Door middel van stemmen op afstand (proxy voting) is SPMS in staat wereldwijd van haar stemrecht gebruik te maken.

De belangrijkste aandachtsgebieden bij het stemmen in 2021 waren; beheersing van sociale- en milieurisico's inclusief klimaatverandering; diversiteit van bestuur; loonverschillen binnen ondernemingen en toezicht van de auditcommissie.

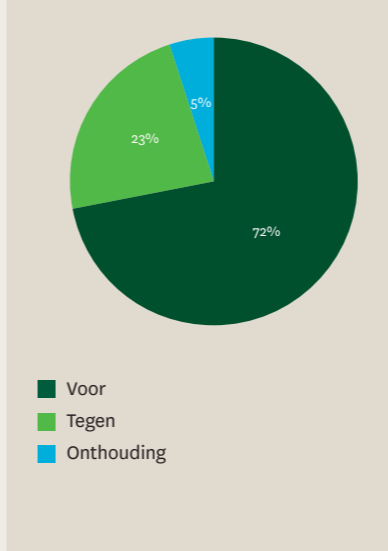
In totaal hebben wij op 4520 aandeelhoudersvergaderingen gestemd in 33 landen. Op de website van SPMS staan de gedetailleerde stemrapportages. Daarbij is in 22% van alle geagendeerde voorstellen tegen het advies van het bestuur gestemd (zie figuur 3). Vooral op het punt van samenstelling van bestuur en benoemingen stemden wij relatief vaak tegen: 71% (zie figuur 4).

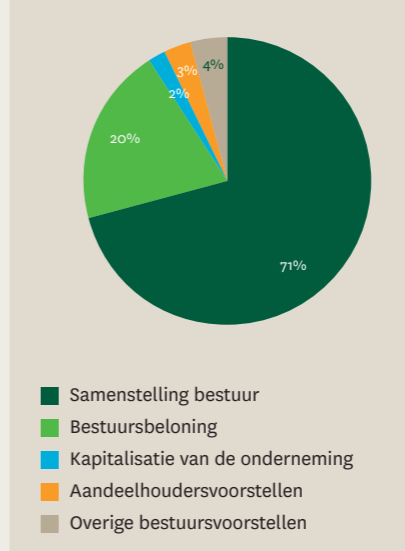
In 2021 hebben wij via het stembeleid ondernemingen actief aangespoord bij te dragen aan verlagings van de wereldwijde uitstoot van CO2. Hiertoe heeft onze stemuitvoerder een proces ontwikkeld waarbij wordt geïdentificeerd welke bedrijven waarin wij beleggen op basis van een aantal criteria achterlopen met beheersing van klimaatrisico's.

Bij deze klimaatachterblijvers in hoog risico-sectoren, zoals energie, mijnbouw en transport, stemden we vervolgens tegen voorstellen van het bestuur, zoals herbenoemingen.

Figuur 3. Stemverhoudingen SPMS 2021

Figuur 4. Tegenstemmen per categorie 2021

Bekijk hoe we afgelopen kwartaal hebben gestemd. Maatschappelijk verantwoord beleggen | SPMS

Vooruitblik: Onze focus als aandeelhouder in 2022

COP26 heeft nog eens duidelijk gemaakt hoe groot de uitdaging is om de klimaatverandering aan te pakken. Het tegengaan van klimaatverandering en het beschermen van biodiversiteit blijven daarom prioriteiten. Naast deze belangrijke milieukwesties zal de nadruk liggen op maar ook bij mensenrechtenkwesties en de beloning van bestuurders.

Klimaat & Biodiversiteit

Binnen het klimaatprogramma zal in 2022 ingezet worden op 'net zero'-toezeggingen van bedrijven en de geleidelijke stopzetting van de opwekking van steenkool tegen 2030 voor de ontwikkelde markten en tegen 2050 voor de ontwikkelingsmarkten. Dit is van belang voor het behalen van de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs. We zullen onder andere bedrijven in de mijnbouw en de nutssector aanspreken.

Het engagement op het thema biodiversiteit zal plaatsvinden in levensmiddelenindustrie, winningsindustrieën, materialen, transport en de financiële sector.

Daarnaast zal er aandacht uitgaan naar de chemische sector. We zullen chemische bedrijven aanmoedigen de uitstoot van broeikasgassen te verminderen, de schadelijke gevolgen voor lokale gemeenschappen tot een minimum te beperken, plastic afval te verminderen en te investeren in recyclingtechnologieën om de kringloop van plastic afval te sluiten door een circulaire economie in te voeren.

ESG-riciscometing in de beloning van bestuurders

Robuuste 'net zero'-strategieën vereisen meer deskundigheid op bestuursniveau en meer toezicht op klimaatrisico's en -kansen. Maar daarnaast is een koppeling van de beloning van bestuurders aan het bereiken van klimaatgerelateerde doelstellingen van groot belang. Als onderdeel van dit engagement programma, zal BMO bedrijven vragen hoe de beloning van bestuurders is gekoppeld aan de klimaatstrategie. Dit zal met namen in de olie en gas, mijnbouw, materialen, elektrische nutsbedrijven, transport en automotive en financiële sector gebeuren.

ling van de beloning van bestuurders aan het bereiken van klimaatgerelateerde doelstellingen van groot belang. Als onderdeel van dit engagement programma, zal BMO bedrijven vragen hoe de beloning van bestuurders is gekoppeld aan de klimaatstrategie. Dit zal met namen in de olie en gas, mijnbouw, materialen, elektrische nutsbedrijven, transport en automotive en financiële sector gebeuren.

Bescherming van de mensenrechten binnen de toeleveringsketens

In 2022 zal het beschermen van mensenrechten een prioriteit zijn. Daarbij wordt met name gekeken naar de implementatie van due diligence binnen de toeleveringsketens. Dit is tevens van belang voor bedrijfscontinuïteit en het versterken van toeleveringsketen. Nadrukkelijke aandacht zal uitgaan naar kwaliteit van de sociale audits van bedrijven. In de kleding-, detailhandel- en dienstensector wordt nagegaan of bedrijven hun verplichtingen op het gebied van mensenrechten en arbeidsnormen nakomen.

implementatie van due diligence binnen de toeleveringsketens. Dit is tevens van belang voor bedrijfscontinuïteit en het versterken van toeleveringsketen. Nadrukkelijke aandacht zal uitgaan naar kwaliteit van de sociale audits van bedrijven. In de kleding-, detailhandel- en dienstensector wordt nagegaan of bedrijven hun verplichtingen op het gebied van mensenrechten en arbeidsnormen nakomen.

Lijst van afkortingen:

BMO GAM	BMO Global Asset Management is een wereldwijde vermogensbeheergroep die na-mens SPMS stemt op aandeelhoudersvergaderingen, in lijn met het beleid dat wij voeren.
CO2	Kooldioxide; het belangrijkste broeikasgas
ESG	Environment, Social and Governance; milieu, maatschappij en goed ondernemingsbestuur
ICGN	International Corporate Governance Network; een internationale organisatie voor de ontwikkeling van normen voor goed ondernemingsbestuur
IMVB	Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen; In het IMVB-convenant hebben Nederlandse pensioenfondsen afspraken gemaakt over het voorkomen van misstanden bij bedrijven waarin ze beleggen
MVB	Maatschappelijk Verantwoord Beleggen
NZAOA	Net Zero Asset Owner Alliance, een wereldwijd samenwerkingsverband van vermogensbeheerders zoals pensioenfondsen, die zich als doel stellen om de eigen investeringen in lijn te brengen met de klimaatdoelen van Parijs: het beperken van de gemiddelde wereldwijde temperatuurstijging tot 1,5 graden Celsius
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling; De OESO heeft richt-lijnen opgesteld voor verantwoord internationaal ondernemen
PRI	Principles for Responsible Investing; wereldwijde vereniging van meer dan 3.000 pensioenfondsen, vermogensbeheerders en bedrijven die verantwoord beleggen willen bevorderen Sustainable Development Goals, de Duurzame Ontwikkelingsdoelen zoals opgesteld door de Verenigde Naties in 2015
SDG	Sustainable Development Goals of Duurzame Ontwikkelingsdoelen, zijn zeventien doelstellingen om van de wereld een beter plek te maken in 2030, en zijn afgesproken door de landen aangesloten bij de Verenigde Naties.
SFDR	Sustainable Finance Disclosure Regulation; Europese wetgeving die voorschrijft waaraan de informatieverschaffing van pensioenfondsen over de duurzaamheid van hun beleggingen aan moet voldoen
VBDO	Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling

Colofon

Redactie SPMS & APG
Concept en realisatie APG
Vormgeving Acht.design

Deze uitgave wordt primair digitaal verzonden aan onze deelnemers en andere betrokkenen. Daarnaast is er een beperkt aantal exemplaren op 100% gerecycled, FSC-gecertificeerd papier beschikbaar.

Verantwoord beleggen in beweging

